

Barbara Niedźwiedzka

Technologia Wiki jako narzędzie przydatne do tworzenia wspólnych zasobów profesjonalnej informacji dla bibliotekarzy medycznych

Forum Bibliotek Medycznych 2/2 (4), 284-294

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TECHNOLOGIA WIKI JAKO NARZĘDZIE PRZYDATNE DO TWORZENIA WSPÓLNYCH ZASOBÓW PROFESJONALNEJ INFORMACJI DLA BIBLIOTEKARZY MEDYCZNYCH

Wiki, które zaczęły powstawać w połowie lat 90' i należą do aplikacji Web 2.0, są w coraz większym stopniu wykorzystywane jako sposób tworzenia zasobów informacji pomocnych w określonej pracy zawodowej. Technologia nie tylko pozwala tworzyć bazy dowolnej wiedzy i towarzyszących jej praktycznych informacji, ale jej bardzo ważnym aspektem jest efekt społeczny. Wokół narzędzia buduje się bowiem wirtualne środowisko profesjonalistów, dzielących się swoją wiedzą, korygujących się i wzajemnie inspirujących. Efektem pracy takiego środowiska jest wspólne, służące wszystkim, stale aktualizowane i rozbudowywane narzędzie. Dowodem niepodważalnym na to, że taka nie wymuszona niczym poza wspólnym dobrem działalność jest możliwa jest znana wszystkim Wikipedia. Technologia Wiki pozwala budować źródła bardziej formalnie urozmaicone i w dowolnie określonym obszarze tematycznym. Łatwo można więc sobie wyobrazić wspólne dla bibliotekarzy pracujących w ochronie zdrowia narzędzie pomagające im w rozmaitych aspektach ich pracy, m.in.: w rejestrowaniu i linkowaniu źródeł internetowych, udostępnianiu materiałów edukacyjnych, tworzeniu kalendarza wydarzeń i rozmaitego rodzaju komunikacji. Zamiast kilkudziesięciu portali gromadzących podobne linki, zawierających podobne wyjaśnienia i informacje, można stworzyć jedną, wspólnie budowaną przez polskich bibliotekarzy medycznych, Wiki. Wystarczy wtedy jeden link z głównej strony dowolnej biblioteki, aby wejść do portalu przydatnej całejmu środowisku wiedzy i informacji.

Spółeczny wymiar internetowych źródeł działających na zasadzie Wiki wydaje się być bardzo istotną nowością w podejściu do tego rodzaju zadań. Jest krokiem w kierunku samoorganizujących się małych społeczności przyszłości. Zamiast bazy, czy portalu tworzonego przez określoną osobę lub zespół wymagających stałego finansowania, a przy większych zadaniach – struktury organizacyjnej, mamy żywe źródło informacji tworzonej spontanicznie przez samych zainteresowanych. Zamiast narzuconych zadań mamy dzieło będące wyrazem bieżących potrzeb, zmieniające się wraz ze zmianami i w realnym i wirtualnym świecie informacji.

Aby takie źródło informacji zaistniało, a spontaniczność stała się zjawiskiem permanentnym, konieczny jest jednak etap wstępnego „rozruchu”, etap budowania rdzenia Wiki. Dopiero bowiem pewien zasób informacji i oczywisty poziom przydatności portalu dla środowiska może spowodować efekt śnieżnej kuli. W wystąpieniu, na bazie doświadczeń związanych z budową MIGHEALTHNET, przedstawione zostaną konieczne etapy takiego projektu, warunki realizacji, a także możliwe zakresy Wiki dla bibliotekarzy medycznych.

Web 2.0.

- wiki
- Blogi i mikroblogi
- fora dyskusyjne, czaty
- sieci społeczne, np. MySpace Cure Diabetes group, Vimo (<http://www.vimo.com>), Patient Opinion (<http://patientopinion.org.uk>).
- muzyka, filmy itp. online, (podcasts i vodcasts)
- agregacja zawartości i RSS (Really Simple Syndication)
- Second life, np. <http://infoisland.org/2007/02/18/health-info-island-this-week/>
- mushups, np. HealthMap, AvianFlu, Biowizard
- dostępność sieci WWW poprzez mobilne urządzenia (telefony komórkowe, iPhone) oraz telewizję

Więcej o Web 2.0 w bibliotekach medycznych, UBC Health wiki:
<http://hlwika.slais.ubc.ca/>

Spółecznościowe aplikacje Web 2

- tworzenie treści przez samych użytkowników Internetu
- wykorzystanie zbiorowej inteligencji
- tworzenie extra wartości poprzez jak najbardziej liczny udział fachowców
- wirtualna współpraca – nowa forma realizacji społecznego kapitału
- tworzenie się wokół serwisów internetowych rozbudowanych społeczności
- wykorzystanie otwartych licencji
- stosowanie folksonomii

WIKI

Wiki jest zbiorem połączonych ze sobą stron WWW, które użytkownik sieci może łatwo dodawać, uzupełniać, poprawiać ich treść lub tę treść z nich usuwać. Wiki są tworzone zgodnie z góry przyjętymi zasadami, otwarte dla każdego lub tylko przez zarejestrowanych członków danej sieci i moderowane

aplikacje

Web-based (np. PbWiki) <http://pbwiki.com/>,
Wetpaint <http://www.wetpaint.com/>)

lub

server-based (np. Mediawiki)
<http://www.mediawiki.org/wiki/MediaWiki>

Rośnie liczba Wiki w medycynie i zdrowiu

- Jest ich ponad 60
Lista medycznych wiki jest dostępna na stronie Dawida Rothmana <http://davidrothman.net/list-of-medical-wikis/>
- Światowa Organizacja Zdrowia ogłosiła, że kolejna (11) rewizja International Classification of Diseases będzie otwarta w formie wiki dla komentatorów <http://www.cbc.ca/health/story/2007/05/02/disease-wiki.html> CBC News, May 2, 2007

Niektóre, cieszące się uznaniem moderowane i recenzowane medyczne wiki

- AskDrWiki <http://askdrwiki.com/mediawiki/>
- PubDrug, wiki dot. Leków
- [ganfyd](#), wiki z zakresu medycyny ogólnej,
[iserWiki](#) (Elsevier)
- Wiki Surgery (<http://wikisurgery.com>)
- Sermo (<http://sermo.com>)

Bibliotekarze i Web 2

- ▣ Library and Information Science [Wiki](#)

http://liswiki.org/wiki/Main_Page

- ▣ Blogi prowadzone przez bibliotekarzy medycznych (ponad 90, lista:

http://liswiki.org/wiki/Weblogs_-_Medical_Librarianship

lub:

http://hlwiki.slais.ubc.ca/index.php?title=Bloggers_in_health_%26_medicine

Wiki może służyć w dowolnej sieci bibliotek lub w ramach jednej biblioteki :

- ▣ do tworzenia scentralizowanego zasobu wiedzy, dokumentów, materiałów edukacyjnych i źródeł przydatnych w pracy wszystkich bibliotekarzy medycznych;
- ▣ jako narzędzie komunikacji i współpracy bibliotekarzy w codziennej pracy lub/i w ramach określonych projektów;
- ▣ do publikowania w sieci własnych opracowań i materiałów

Wiki tworzone przez i dla bibliotek medycznych

- ▣ the UBC Health-Lib Wiki (<http://hlwiki.slais.ubc.ca/>) University of British Columbia.
- ▣ EBM Librarian (<http://ebmlibrarian.wetpaint.com/>)
- ▣ MLA HLS (<http://mla-hls.wikispaces.com/>) Sekcji Bibliotek Szpitalnych Medical Library Association (<http://www.hls.mlanet.org/>).
- ▣ PharmLib Wiki <http://pharmlib.pbwiki.com/>
- ▣ [AskAway Virtual Reference Wiki - Medicine and Health Sciences](#)

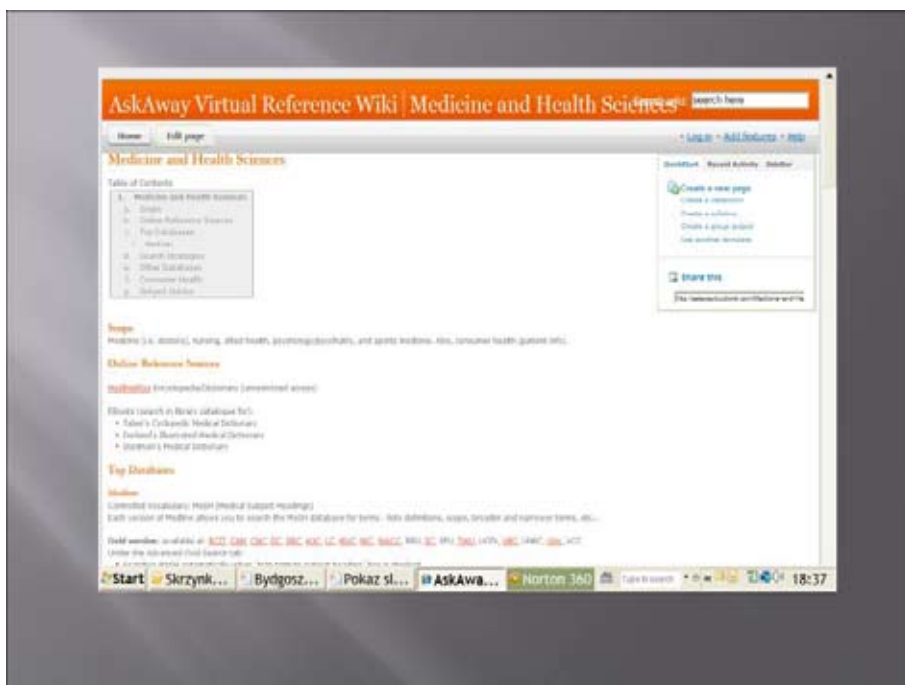
UBC HealthLib-Wiki - A Knowledge-Base for Health Librarians

On September 15th 2008, we went over 400,000 page views!

- Alphabetical list of all wiki pages
- Classification & indexing in health libraries
 - Google scholar bibliography
- LIBR 534: Health Information Sources and Services
 - Instructions' preparation for LIBR534
- LIBR534 class 1 pdf version - LIBR534 class 2 pdf version
 - LIBR534 assignments

Table of contents - A to Z topics

Start | Skrzynka... | Bydgoszcz... | Pokaz sl... | UBC He... | Horton 360 | 18:40

c.d.

- ❑ [Wiki des Bibliothèques Universitaires de Médecine et Santé Publique - Lausanne](#)
- ❑ [Idaho Health Sciences Library Wiki](#)
- ❑ [St. Mary's Library Wiki \[via\]](#)
- ❑ [University of Buffalo Health Sciences Library Wiki](#)
- ❑ [University of Manitoba's Health Sciences Libraries Resources Wiki](#)
- ❑ [University of Minnesota Health Sciences Libraries Wiki](#)

Projekt MIGHEALTHNET

<http://mighealth.net/pl>

Etapy tworzenia Wiki

1. Umowa między instytucjami/osobami
2. Software, projekt i wstępna architektura bazy (grupa inicjatywna)
3. Wstępne rozbudowanie bazy i wypełnienie jej posiadanymi informacjami (wolontariusze, studenci)
4. Otwarcie bazy dla jak najszerszego grona fachowców
5. promocja Wiki
6. Moderowany rozwój i stałe uzupełnianie

Korzyści

- ❑ Wykorzystanie zbiorowej wiedzy i doświadczenia bibliotekarzy dla wytworzenia wspólnego „dobra” - wszechstronnej, łatwo dostępnej informacji w jednym miejscu
- ❑ Większość potrzebnych informacji jest już w rękach bibliotekarzy, ale niepotrzebnie rozproszona i redundantna
- ❑ Społeczność bibliotekarzy wydaje się być wyjątkowo predysponowana do tego rodzaju współpracy
- ❑ Wiki polskich bibliotek medycznych może stać się wyrazistym i nowoczesnym „dziełem” środowiska o zastosowaniu wykraczającym poza nie
- ❑ Może stać się oazą informacji w hałaśliwym Internecie
- ❑ Spełnia rolę medium unifikacji informacji między poszczególnymi ośrodkami

- ❑ Jest to tani i efektywny sposób budowania wspólnej, pełnej bazy wiedzy o naukowej informacji medycznej
- ❑ Daje możliwość łatwej, szybkiej edycji
- ❑ Stwarza możliwość rozwoju, modyfikacji, korygowania i ewolucji
- ❑ Błędy mogą być natychmiast poprawiane, a teksty doskonałe

Trudności, zagrożenia

- ▣ Narażenie na wandalizm, spamy
- ▣ Trudno utrzymać wysoką jakość i porządek
- ▣ Wymaga zrozumienia grupowej korzyści i zaangażowania
- ▣ Nie jest łatwo zbudować w środowisku poczucie własnych korzyści, a także zrozumienie efektów oddalonych w czasie
- ▣ Na początku wymaga wkładu pracy przez inicjatywną grupę osób, zanim wiki osiągnie momentum, po którym środowisko zaczyna ją używać i redagować
- ▣ Potrzeba zachęt i promocji
- ▣ Potrzeba lidera (ów)
- ▣ Konieczne jest podtrzymywanie aktualności, żeby wiki nie stała się martwa
- ▣ Tematy kontrowersyjne powodować mogą zniechęcenie, brak zgody, niepotrzebną rywalizację

**WIKI NIE ZASTĘPUJE
WITRYNY BIBLIOTEKI, JEST
JEJ OKNEM, ZAWIERAJĄCYM
CAŁY ZASÓB WSPÓLNEJ
PRZYDATNEJ WSZYSTKIM
BIBLIOTEKARZOM WIEDZY I
INFORMACJI**